

คำสั่งของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอให้ยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญอ้างว่า ได้รับหนังสือจาก พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ สาขาลำดับที่ ๑ ที่ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๒๖ ถนนพระพุทธบาท ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัด เพชรบูรณ์ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ คือภายในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา แต่เนื่องจากตรงกับวันเสาร์ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ตรงกับวันอาทิตย์ จึงนับวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันที่เริ่ม ทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการเป็นวันสุดท้ายที่พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ เมื่อครบกำหนด เวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปราบกฏว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ไม่ดำเนินการให้เป็นไป ตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค ทหารราษฎร์ปัตย์

พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจดแจ้งการจัดตั้ง พรรคทหารราษฎร์ปัตย์แล้วทางพรรคได้ดำเนินการจัดหาสมาชิกพรรค โดยแจกจ่ายใบสมัครเป็นสมาชิกพรรค แก่ประชาชนทั่วไป และประกาศทางหนังสือพิมพ์ไทยแลนด์ เพื่อหาสมาชิกพรรคเพื่อให้มีสมาชิกพรรค ห้าพันคนขึ้นไป อีกทั้งได้จัดตั้งสาขาพรรคขึ้นหนึ่งสาขาที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ถือได้ว่าภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แล้วเพราะเจตนารมณ์ของ มาตรา ๒๕ ดังกล่าวเพียงต้องการให้พรรคการเมืองเริ่มดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง พรรคการเมืองเท่านั้น จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้มีการสั่ง

ให้ยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ และหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ก็ขอให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ยังคงมีฐานะเป็นพรรคการเมืองต่อไป

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดแย้งว่า ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมืองแล้ว พรรคการเมืองนั้นจะต้องจัดให้มีสมาชิกจำนวนห้าพันคนขึ้นไป และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว หากให้อำนาจพรรคการเมืองดำเนินการจัดหาสมาชิกพรรคและมีสาขาพรรคได้ โดยไม่จำกัดระยะเวลาตามที่พรรคทหารราษฎร์ปัตย์กล่าวอ้าง เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ (๕) ของพระราชบัญญัติดังกล่าวที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคได้โดยชอบ ส่วนกรณีที่พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีฐานะเป็นพรรคการเมืองต่อไปหลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคแล้วนั้น เห็นว่าไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการมีคำสั่งเช่นนั้นได้

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ฌ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ